

Dialognotat, 2026

Klima som tildelingskriterium for nybygg

Statsbygg, Forsvarsbygg og Sykehusbygg

Innhold

Dialognotat.....	3
1. Om prosjektet "Klima som tildelingskriterium for nybygg"	3
1.1. Bakgrunn for prosjektet.....	4
1.2. Aktørene og deres arbeid med klima som tildelingskriterium	4
1.3. Avgrensning av prosjektet.....	5
2. Formålet med prosjektet.....	6
3. Utfordringen med dagens praksis	6
4. En systematikk for klima som tildelingskriterium	6
4.1. Steg én: Tilpasse klimakriteriet til det aktuelle prosjektet	7
4.2. Steg to: Lage konkurransegrunnlag med klima som tildelingskriterium	11
4.3. Steg tre: Leverandørens besvarelse: klimabudsjettet.....	12
4.4. Steg fire: Vurdere tilbud og tildele kontrakt	12
4.5. Steg fem: Leverandøren leverer klimaregnskap; bonus eller malus	13
5. Vedlikehold og videreutvikling av klima som tildelingskriterium.....	13
6. En dialogkonferanse for klima som tildelingskriterium.....	13
6.1. Praktisk.....	13
6.2. Program for dialogkonferansen.....	14
6.3. Spørsmålene vi vil ha dialog om	14
6.4. Kontaktpersoner	15

Dialognotat

I dette dialognotatet presenterer vi bakgrunn, formål og en systematikk for å bruke klima som tildelingskriterium for nybygg i totalentrepriser. Dialognotatet skal forberede deltakere til en åpen dialogkonferanse der vi ønsker å presentere og diskutere hvordan vi kan realisere klima som tildelingskriterium.

Figur 1 Livsvitenskapsbygget, Oslo, Statsbygg 04315: Foto Hans Fredrik Asbjørnsen

1. Om prosjektet "Klima som tildelingskriterium for nybygg"

Organisasjonene Sykehusbygg, Forsvarsbygg, Statsbygg og klimaetaten i Oslo kommune har blitt enige om å samarbeide om å utvikle en metodikk for å bruke klimafotavtrykk som tildelingskriterium i byggeprosjekter.

Organisasjonene har allerede hatt et samarbeid om å samordne klimakrav og kriterier, og har blitt enige om at gruppen ønsker å gå videre med et samarbeid om å utvikle en metode for et tildelingskriterium på klima, i første omgang avgrenset til kontraktsmodellen totalentreprise.

Byggherrene går i front for dette arbeidet, og håper at flere kan ta i bruk det samme rammeverket gjennom å tilgjengeliggjøre metoden i DFØs kriterieveiviser. Behovet for en metode har sin begrunnelse i miljøbestemmelsen i anskaffelsesforskriften, hvor oppdragsgiver er forpliktet til å benytte et tildelingskriterium hvor miljø teller 30 %. Alternativt kan oppdragsgiver stille krav til miljøprestasjon i kontrakten, dersom det er klart av miljøeffekten er klart bedre enn å benytte et kriterium.

Det legges opp til tett dialog med leverandører og aktørene i byggebransjen.

Prosjektet og metodikken er utviklet med støtte fra DFØ og Leverandørutviklingsprogrammet (LUP).

1.1. Bakgrunn for prosjektet

Vedvarende høye klimagassutslipp fra byggeprosjekter¹, tyder på at løsningene som tas i bruk ikke gir tilstrekkelig effekt i form av rask nok reduksjon i klimafotavtrykk for bygninger. Byggenæringen trenger derfor flere gode verktøy i verktøykassen som bidrar til å gjøre det mulig å oppføre bygg med lave klimagassutslipp gjennom forbedring i måten man etterspør, foreslår og dokumenterer innsatsfaktorer for et bygg.

En samordnet metodikk for å ta i bruk klima som tildelingskriterium i totalentrepriser kan gi større klimaeffekt raskere, og gi større forutsigbarhet for markedsaktørene. Med en slik metodikk kan det bli

- Enklere for offentlige byggherrer å oppfylle intensjonen i miljøbestemmelsen i anskaffelsesforskriften, hvor hovedregelen er et tildelingskriterium med 30% vekt på klima- og miljøhensyn.
- Enklere å lage konkurransegrunnlag og vurdere forslagene fra markedsaktørene.
- Enklere for markedet å skrive og dokumentere sine tilbud.
- Mer forutsigbart for markedsaktørene som skal utvikle løsninger som svarer opp for strengere klimakrav og -kriterier.
- Enklere for byggherren å beregne effekten av klimatiltakene i bygget
- Mer kostnadseffektivt fordi behovet for skreddersøm for hver aktør reduseres

En standardisert og samordnet metodikk for å ta i bruk klima som tildelingskriterium kan fort bli utdatert og forsinke en sunn utvikling og bruk av nyere løsninger med potensielt større klimaeffekt. Disse utfordringene kan reduseres gjennom hvordan krav og kriterier er utformet, for eksempel ved innrette krav og kriterier på miljøeffekt og ikke på løsning. Forslaget i denne metoden legger nettopp opp til det.

1.2. Aktørene og deres arbeid med klima som tildelingskriterium

1.2.1. Statsbygg

Statsbygg ser det som viktig å harmonisere krav og kriterier i offentlige anskaffelser med andre offentlige innkjøpere med beslektet arbeidsfelt. Dersom markedet møter kriterier og krav på samme form vil det være effektiviserende for tilbyderne. En gjennomarbeidet modell for å bruke klima som tildelingskriterium i anskaffelser av bygninger gjennom Statsbyggs byggeprosjekter vil forenkle Statsbyggs oppfølging av miljøbestemmelsen i anskaffelsesforskriften.

1.2.2. Forsvarsbygg

Forsvarsbygg er et statlig forvaltningsorgan underlagt Forsvarsdepartementet som utvikler, bygger, drifter og avhender eiendom, bygg og anlegg for forsvarssektoren. Det er landets største offentlige eiendomsaktør og håndterer alt fra militærleirer og skytefelt til historiske festningsanlegg. Forsvarsbygg

¹ Regjeringens klimapartnerskap med byggenæringen, kunnskapsgrunnlaget:
<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/kunnskapsgrunnlag-til-dialog-om-klimapartnerskap-2024/id3043301/>

bruker allerede tildelingskriterier for klimagassutslipp fra materialer i anskaffelsene, men ser at det kan være en fordel med standardisering av utførelsen.

1.2.3. Sykehusbygg

Sykehusbygg arbeider med utvikling, planlegging og gjennomføring av store sykehusprosjekter, samt forvaltning av kunnskap og metoder for sykehusbygging. Sykehusbygg HF skal bidra til framtidsrettet utvikling av sykehusbyggingen i Norge gjennom læring, innovasjon, erfarings- og kompetanseoverføring. Sykehusbygg har etablert en felles standard for klima og miljø som legges til grunn for alle sykehusbyggprosjekter der det i stor grad stilles strenge miljøkrav kontrakter. Sykehusbygg imøtekommer en felles modell for å bruke klima som tildelingskriterium i anskaffelser i de prosjekter dette kan være relevant.

1.2.4. DFØ

DFØ veileder offentlige oppdragsgivere om bærekraftige offentlige anskaffelser. Dette gjøres blant annet gjennom Kriterieveiviseren, en nettside med forslag til krav, kriterier og kontraktsvilkår. DFØ vil publisere kriteriet og tilhørende veiledning fra dette prosjektet i Kriterieveiviseren slik at andre offentlige oppdragsgivere kan ta det i bruk.

1.2.5. LUP

LUP er pådriver for at det etterspørres flere og mer innovative løsninger i offentlige anskaffelser. Bygg- og anlegg utgjør det største antallet og det største volumet av innovative anskaffelser der LUP bidrar, og klima- og miljøhensyn er en viktig styringsparameter både for LUP og de offentlige virksomhetene vi veileder. LUP vil ta i bruk metodikken for å bruke klima som tildelingskriterium for nybygg overfor de offentlige byggherrene vi bistår, og effekten av dette arbeidet vil bidra positivt på en av de parameterne vi måler og blir målt på.

1.2.6. Grønn byggallianse

Grønn Byggallianse har en sentral rolle i å fremme bærekraftig utvikling i byggsektoren. Organisasjonen er en medlemsorganisasjon med over 400 medlemmer fra hele verdikjeden i byggenæringen. Organisasjonen forvalter sertifiseringsordningen BREEAM-NOR, en miljøsertifiseringsordning for byggeprosjekter og eiendomsdrift og forvaltning. Organisasjonen har som en sentral del av sitt mandat å påvirke byggenæringen i bærekraftig retning, og er gjennom det en nærliggende sparringspartner i arbeidet med metodikk for et tildelingskriterium. Grønn byggallianse bidrar som faglig sparringspartner.

1.3. Avgrensning av prosjektet

Metoden i forslaget er utviklet med henblikk på å anskaffe et nybygg gjennom kontraktsmodellen totalentreprise, Metoden er avgrenset til bygningens klimagassutslipp, og omfatter ikke andre miljøaspekt. Klimagassutslipp fra et byggeprosjekter kan avgrenses på flere måter. I metodeforslaget har vi lagt opp til to ambisjonsnivå, jf kapittel 4. Metoden kan danne grunnlag for å utvide innretningen til andre kontraktsmodeller og andre miljøtema.

2. Formålet med prosjektet

Formålet med prosjektet er å utforme en metodikk som gir oppdragsvier en mulighet til å oppfylle forpliktelsen oppdragsgiver har etter §7-9 i anskaffelsesforskriften om å benytte et tildelingskriterium hvor miljø teller 30 % ved anskaffelse av et nybygg gjennom en totalentreprise. Et formål er også å gi større fleksibilitet til entreprenøren i å velge gode og kostnadseffektive klimatiltak i prosjektet.

Metodikken legger til grunn, i tråd med veiledningen fra DFØ, at klimagassutslipp er et vesentlig miljøaspekt ved anskaffelse av et nybygg gjennom en totalentreprise, og at det er dermed må benyttes et tildelingskriterium eller stille krav til klimagassutslipp i en anskaffelse av en bygning for å følge §7-9 i anskaffelsesforskriften.

3. utfordringen med dagens praksis

Det er ikke publisert en metode for tildelingskriterium på klimaeffekten av et byggeprosjekt gjennom DFØ sin kriterieveiviser i dag. Dersom en oppdragsgiver vil benytte et tildelingskriterium på klimaeffekt må oppdragsgiver selv utforme kriteriet med tilhørende rammer for dokumentasjon og oppfølging. Det er lite ressurseffektivt at det gjøres av hver enkelt oppdragsgiver, da det kan være mange utfordringer knyttet til å evaluere og følge opp resultatene av en evaluering. Konsekvensen blir at mange oppdragsgiver benytter muligheten til å stille krav til klimafotavtrykk i kontrakten i stedet, med en begrunnelse om at det gir klart bedre effekt enn et kriterium. Dette kan også være en god måte å oppfylle intensjonen i anskaffelsesregelverket på, og trenger ikke å være problematisk i seg selv. Hensikten med en felles metode for et tildelingskriterium på klimaeffekt er å gjøre kriterium til et reelt alternativ til krav, slik at oppdragsgiver kan finne fram til den beste løsningen i hvert enkelt oppdrag.

4. En systematikk for klima som tildelingskriterium

En systematikk for å bruke klima som tildelingskriterium for nybygg gjennom en totalentreprise skal gjøre det enklere, forutsigbart og gi større klimaeffekt for de involverte aktørene. Det er hovedsakelig oppdragsgiver/byggherren som lager anbudsgrunnlag, og tilbyderne/totalentreprenørene som skal besvarer en anbudskonkurranse som skal bruke systematikken.

Tildelingskriterium: tilbyder blir evaluert på klimafotavtrykket til byggverket som tilbys. Tilbyderen med det laveste klimafotavtrykket for byggverket som tilbys vil få høyeste score i evalueringen. Kriteriet utgjør alene kriteriet miljø i anbudsgrunnlaget, og har en vekt på 30 % i den samlede evalueringen.

Systematikken består av fem steg;

- Byggherre tilpasser omfanget av klimakriteriet ved å velge hvilke faser og bygningsdeler som utgjør grunnlaget for beregningen av klimafotavtrykket for det aktuelle nybygget. To ulike ambisjonsnivå vil være tilgjengelige, et grunnleggende nivå, og et avansert nivå. DFØ sin [Kriterieveiviser](#) for nybygg vi gi veiledning for dette. Dersom det er tvil om hvilke krav som kan stilles, eller hvilke løsninger som er tilgjengelig, kan det gjennomføres markedsdialog forut for konkurranseutlysning.
- Byggherre lager et konkurransegrunnlag der klimakriteriet er beskrevet (i tilbudsinvitasjon, evt. også i kravspek eller funksjon- og ytelsesbeskrivelse) og innplassert som tildelingskriterium. Veiledning for hvordan klimabudsjettet skal settet opp, hvilke faser og elementer som legges til grunn for beregningen, samt dokumentasjonskrav kommer frem av konkurransereglene. Krav til klimaregnskap og regler for bonus/malus er skrevet inn i kontrakten i konkurransegrunnlaget.

- Leverandørene besvarer anbudskonkurransen og setter inn foreslåtte løsninger og bygningselementer i klimabudsjettet.
- Byggherre vurderer innkomne tilbud og tildeler kontrakt etter tildelingskriteriene.
- Valgt leverandør leverer klimaregnskap som beskrevet i kontrakten, oppdaterer underveis i prosjektgjennomføringen, og det tildeles bonus eller malus basert på resultatet.

4.1. Steg én: Tilpasse klimakriteriet til det aktuelle prosjektet

Byggherren velger enten nivå grunnleggende eller nivå avansert i kriterieveiviseren til DFØ.

Grunnleggende nivå

Klima

Klimagassbudsjett for utvalgte bygningsdeler ^

Velg ambisjonsnivå

Grunnleggende
Viderekomne

Sammenlign nivåene

Klimagassbudsjett for utvalgte bygningsdeler 🔗

Oppdatert: 29.08.2025

Viktig informasjon
 Kan brukes for nybygg.
 Dette kravet kan brukes når du er i byggeprosessens steg: 6, 7
[Stegene følger NS3467](#)

Dette kriteriet må brukes sammen med kontraktsvilkår med krav om klimagassregnskap og tilhørende bonus-/malus-ordning.

Kravformulering
 Tilbyder blir evaluert på klimafotavtrykket for byggverket som tilbys.
 Tilbyder med det laveste klimafotavtrykket for det tilbudte byggverket vil få høyeste score i evalueringen.

Klimafotavtrykket skal oppgis i tonn CO₂-ekvivalenter for byggverket som tilbys. Beregningen av utslippene skal følge norsk standard for klimagassberegninger av byggverk NS3720. I beregningen skal benyttes en levetid på 50 år.

Ved beregning av klimafotavtrykket skal følgende livsløpsfaser inngå: A1-A3, A4, A5, B2 og B4. Beregningen skal inkludere følgende deler av bygningen med referanse til bygningsdelstabellen: 215, 216, 22-26, 28 og 61.

Hvordan be om dokumentasjon av kravet
 Klimagassberegningene dokumenteres i henhold til NS 3720 og veiledning til denne og skal ha vedlagt:

- Materialliste som viser mengder og utslippsfaktorer for materialene som skal benyttes
- Transportavstander og levetider for de ulike materialene
- EPD utført i henhold til ISO 14025 og EN 15804 (alternativt ISO 21930) for materialer og produkter, der dette finnes. EPD må være gyldig, tredjepartsertifisert og publisert hos en EPD Program Operatør. Prosjektspesifikke EPDer må henvise til godkjent og publisert EPD.

Hvordan bruke kravet?
 Lese om hvorfor og hvordan du skal bruke kravet og hva du må tenke på.

🔗

Hvordan følge opp?
 Her finner du tips til kontraktsoppfølging

🔗

Hvordan evaluere?
 Her får du informasjon om evaluering av dette kriteriet.

🔗

Figur 2 Utkast for klima som tildelingskriterium, grunnleggende i DFØ sin kriterieveiviser

Innhold i nivå grunnleggende:

Faser i byggeprosessen:

- Produktstadiet:
 - A1 Råvarer
 - A2 Transport
 - A3 Produksjon
- Gjennomføringsstadiet:
 - A4 Transport – generiske data for å fange opp langdistanse/internasjonal transport i siste transportledd. Prosjektspesifikk data for utvalgte materialer/elementer (må vurderes fra prosjekt til prosjekt)
 - A5 Anlegg, bygge- og monteringsarbeid
- Bruksstadiet
 - B2 Vedlikehold
 - B4 Utskiftning

Bygningsdeler:

- 215 Pelefundamentering
- 216 Direktefundamentering
- 22 bærende konstruksjoner, 23 yttervegger, 24 innervegger, 25 dekker, 26 yttertak, 28 trapper og balkonger mm, 61 prefabrikkerte rom

Viderekomne nivå

Klima

Klimagassbudsjett for utvalgte bygningsdeler ^

Velg ambisjonsnivå

Grunnleggende
Viderekomne

Sammenlign nivåene

Klimagassbudsjett for utvalgte bygningsdeler 🔗

Oppdatert: 29.08.2025

Viktig informasjon
 Kan brukes for nybygg.
 Dette kravet kan brukes når du er i byggeprosessens steg: 6, 7
[Stegene følger NS3467](#)

Dette kriteriet må brukes sammen med kontraktsvilkår med krav om klimagassregnskap og tilhørende bonus-/malus-ordning.

Enkelte livsløpsfaser i kravformuleringen er oppført i parentes. Disse må vurderes for det enkelte prosjektet.

Kravformulering
 Tilbyder blir evaluert på klimafotavtrykket for byggverket som tilbys.
 Tilbyder med det laveste klimafotavtrykket for det tilbudte byggverket vil få høyeste score i evalueringen.

Klimafotavtrykket skal oppgis i tonn CO2-ekvivalenter for byggverket som tilbys. Beregningen av utslippene skal følge norsk standard for klimagassberegninger av byggverk NS3720. I beregningen skal benyttes en levetid på 50 år.

Ved beregning av klimafotavtrykket skal følgende livsløpsfaser inngå: A1-A3, A4, A5, B2, B4, (B6) og (C1-C4). Beregningen skal inkludere følgende deler av bygningen med referanse til bygningsdelstabellen: 215, 216, 22-26, 28, (31-37), (39), (41-49), 61, (71-73) og (76-78).

Hvordan be om dokumentasjon av kravet
 Klimagassberegningene dokumenteres i henhold til NS 3720 og veiledning til denne og skal ha vedlagt:

- Materialliste som viser mengder og utslippsfaktorer for materialene som skal benyttes
- Transportavstander og levetider for de ulike materialene
- EPD utført i henhold til ISO 14025 og EN 15804 (alternativt ISO 21930) for materialer og produkter, der dette finnes. EPD må være gyldig, tredjepartsertifisert og publisert hos en EPD Program Operatør. Prosjektspesifikke EPDer må henvise til godkjent og publisert EPD.

Hvordan bruke kravet?

Lese om hvorfor og hvordan du skal bruke kravet og hva du må tenke på.

🔗

Hvordan følge opp?

Her finner du tips til kontraktsoppfølging

🔗

Hvordan evaluere?

Her får du informasjon om evaluering av dette kriteriet.

🔗

Figur 3 Utkast for klima som tildelingskriterium for viderekomne i DFØ sin kriterieveiviser

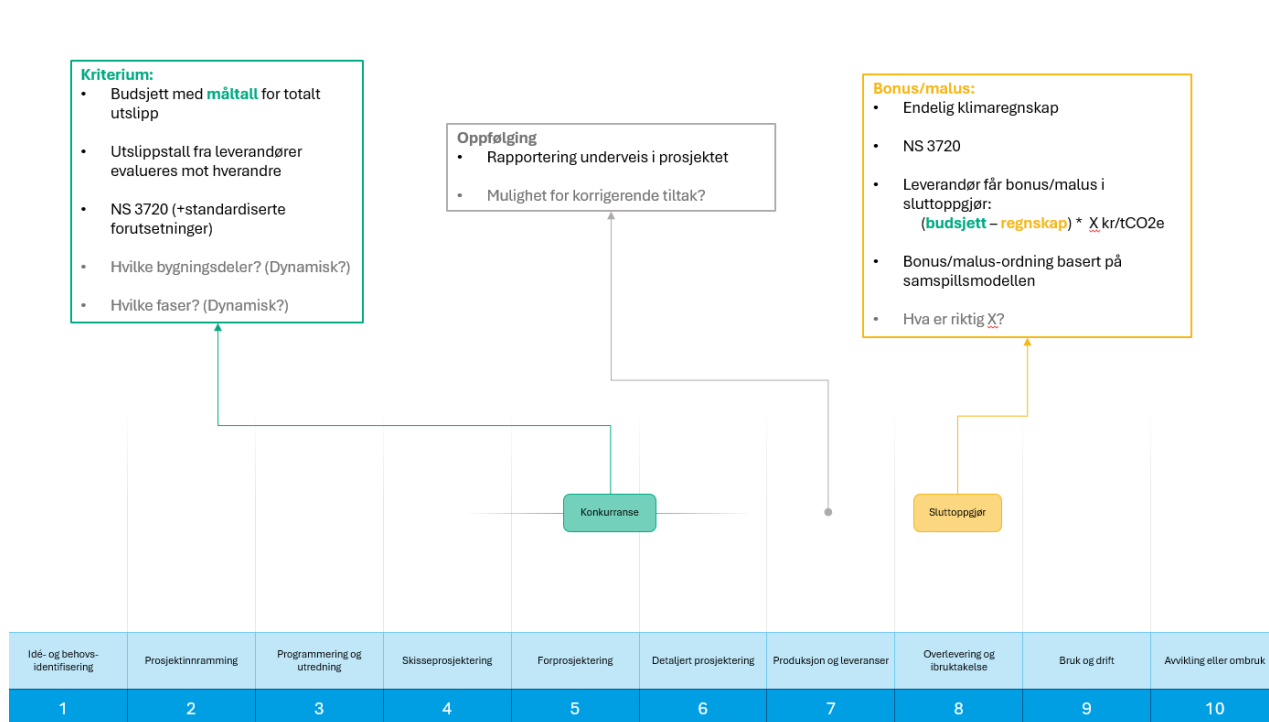
Innhold nivå viderekomne:

- Faser i byggeprosessen:
 - Produktstadiet:
 - A1 Råvarer
 - A2 Transport
 - A3 Produksjon
 - Gjennomføringsstadiet:
 - A4 Transport – generiske data for å fange opp langdistanse/internasjonalt transport i siste transportledd. Prosjektspesifikk data for utvalgte materialer/elementer (må vurderes fra prosjekt til prosjekt)
 - A5 Anlegg, bygge- og monteringsarbeid
 - Bruksstadiet
 - B2 Vedlikehold
 - B4 Utskiftning
 - (B6 Energibruk i drift) Valgfritt for byggherre. Dersom det tas med må utslippsfaktorer defineres av byggherre. Energibruk vil ivaretas enten som tildelingskriteria eller som krav
 - Livsløpets slutt-stadiet
 - C1 Rivning ved spesielle behov
 - C2 Transport ved spesielle behov
 - C3 Avfallsbehandling ved spesielle behov
 - C4 Avhending ved spesielle behov

- Bygningsdeler:
 - 215 Pelefundamentering
 - 216 Direktefundamentering
 - 22 bærende konstruksjoner, 23 yttervegger, 24 innervegger, 25 dekker, 26 yttertak, 28 trapper og balkonger mm, 61 prefabrikkerte rom
 - 31 sanitær, 32 varme, 33 brannslukking, 34 gass og trykkluft, 35 varmpumper- og kuldeinstallasjoner, 36 luftbehandling, 37 komfortkjøling, og 39 andre VVS-installasjoner (her skal vi forhøre oss med bransjen mht EPD og muligheten for dokumentasjon på etablerte standarder)
 - 40 elkraftinstallasjoner generelt, 41 basisinstallasjoner for elkraft, 42 høyspent forsyning, 43 lavspent forsyning, 44 lys, 45 el-varme, 46 reservekraft, 47 lokal elkraftproduksjon, 48 installasjon for elektrisk beskyttelse og 49 andre elkraftinstallasjoner. (her skal vi forhøre oss med bransjen mht EPD og muligheten for dokumentasjon på etablerte standarder)
 - 71 bearbeidet terreng, 72 utendørs konstruksjoner, 73 utendørs røranlegg, 76 veier og plasser, 77 park- og grøntanlegg (her skal vi forhøre oss med bransjen mht EPD og muligheten for dokumentasjon på etablerte standarder) (Dette er heller ikke aktuelt i situasjoner der utendørs/landskap ikke er en del av totalentreprisen).

4.2. Steg to: Lage konkurransegrunnlag med klima som tildelingskriterium

Illustrasjonen under er en skisse til rammeverk for er tildelingskriterium for klima som legges inn i konkurransereglene, og en bonus/malus-ordning som legges i kjøpskontrakten i konkurransegrunnlaget. Modellen må tilpasset omfanget av byggeprosjektet og valgt entreprisform.

4.2.1. Dokumentasjonskravet

Klimakravet er beskrevet i bilag 1, eller som et vedlegg til bilag 1. Her lister man opp hvilke faser og bygningsdeler som er omfattet av klimakravet. I tabellen for tildelingskriterier henviser man til klimakravet i bilag 1.

Det er viktig at klimakravet er beskrevet på en måte som gjør det mulig for tilbyderne å konkurrere om best mulig måloppnåelse, som i denne sammenheng er laveste klimagassutslipp. Klimakravene det skal konkurreres på oppgis som *bør* krav i bilag 1, og videre på en måte som gjør det mulig å evaluere tilbudene i forhold til hverandre; fra siste til første plass.

4.2.1. Tildelingskriteriet: Klima

Tildelingskriteriet for klima fremkommer i tabellen som beskriver hvilke kriterier leverandørenes tilbud skal evalueres etter. Dette må ikke forveksles med eventuelle absolutte klima og miljøkrav som tilbudene må oppfylle, og som man ikke blir evaluert etter.

Tildelingskriterier for klima og miljø skal utgjøre minimum 30% eller være blant de tre øverst prioriterte tildelingskriteriene dersom de ikke er fastsatt med prosentsats.

4.2.2. Veiledning for klimabudsjett

Oppdragsgiver legger inn veiledning og en mal for hvordan klimabudsjettet skal settes opp i konkurransegrunnlaget, basert på veiledning og mal fra kriterieveiviseren. Det gjør det enklere å sammenstille klimabudsjettet fra de ulike tilbyderne.

4.2.3. Klimaregnskap og regler for bonus/malus

Oppdragsgiver legger inn veiledning for hvordan et endelig klimaregnskap for bygget skal settes opp og rapporteres for, samt hvordan eventuell bonus og malus skal beregnes i etterkant. Det gir tilbyderne forutsigbarhet i forhold til hvilke konsekvenser et eventuelt avvik mellom klimabudsjett og klimaregnskap vil få.

4.3. Steg tre: Leverandørens besvarelse: klimabudsjettet

Leverandørene besvarer konkurransen etter de føringer som blir gitt i konkurransereglene for det aktuelle bygget. Besvarelsen for bygningsdeler legges inn i et *klimabudsjett*.

For å benytte klimabudsjettet som underlag for et tildelingskriterium er det avgjørende at klimabudsjettet har en innretning som gjør tilbudene fra tilbyderne sammenlignbare. Vi har skissert noen alternative måter som beskriver kvalitet og omfang av klimabudsjettet. Klimabudsjettet skal uansett innrettes etter enten grunnleggende eller avansert nivå, avhengig av byggherrens valg jf kap. 4.1.

Alternativ 1: Byggherren definerer noen materialer på forhånd som skal inngå i budsjettet. Byggherre kan spesifisere i en liste hvilke materialer i de ulike materialkategoriene dette dreier seg om, eller kan tilby en mal som tilbyder skal fylles ut i.

Alternativ 2: Tilbyder skal lage et klimabudsjett i et verktøy for klimagassberegninger. Byggherren kan spesifisere hvilket verktøy som skal benyttes. Tilbyder må legge inn forpliktete mengder og utslippsfaktorer som representerer byggverket som tilbyder ønsker å tilby på kontrakten. Tilbyder må sikre at beregningene er av god nok kvalitet og på en god måte representerer tilbudt produkt.

Alternativ 3: En viss andel, for eksempel 80 % av de samlede klimagassutslippene fra byggverket som tilbys i tilbudet skal dekkes av klimabudsjettet som følger tilbudet. Tilbyder må sikre at beregningene er av god nok kvalitet og på en god måte representerer tilbudt produkt.

4.4. Steg fire: Vurdere tilbud og tildele kontrakt

Tilbyderen med det lavest klimabudsjett kåres som vinner av tildelingskriteriet for klima. Dette sammenstilles med øvrige tildelingskriterier som f. eks pris og gjennomføringsevne, og kontrakten tildeles den tilbyderen som samlet sett har den beste totalskåren.

Poengmodeller er mest brukt blant offentlige oppdragsgivere i dag. Vinneren av konkurransen er den tilbyder som har tilbudet med den høyeste poengsummen. Oppdragsgiver kan velge mellom en relativ eller absolutt poengmodell². Da gis beste tilbud maksimal poengscore (f.eks. 10 poeng), mens øvrige tilbud får poeng basert på avstanden til det beste tilbudet.

² <https://www.anskaffelser.no/poengmodeller>

Alternativt vil tilbudt klimagassbudsjett evalueres etter en modell med prissetting av kvalitet³, hvor beste tilbud ikke gis påslag. Andre tilbydere gis et påslag på f.eks. 7,5 kr per kg/C02 ekvivalent som tilbudet er høyere enn beste klimabudsjett.

Evalueringsmodell vil fremkomme av konkurransegrunnlaget.

4.5. Steg fem: Leverandøren leverer klimaregnskap; bonus eller malus

En ordning med bonus og malus har som formål å belønne eller sanksjonere avvik fra det som er tilbudt i det innsendte tilbudet. Det handler både om å få mest mulig riktig godtgjørelse for det arbeidet og de kostnadene som faktisk er påløpt, men også for å unngå taktisk prising der tilbydere legger seg unormalt lavt for å vinne en konkurranse.

5. Vedlikehold og videreutvikling av klima som tildelingskriterium

Metodikken for klima som tildelingskriterium blir tilgjengeliggjort gjennom DFØ sin kriterieveiviser for bygg, gjennom forslag til formulering i konkurransegrunnlag og kontrakter, og etter hvert gjennom eksempler der metoden er brukt i anskaffelser av nybygg.

6. En dialogkonferanse for klima som tildelingskriterium

6.1. Praktisk

Dialogkonferansen er gratis og åpen for alle. Det er en fysisk begrensning i lokalet på 70 deltakerne, men det er mulig å følge dialogkonferansen digitalt.

Målgruppen for arrangementet er i hovedsak byggherrer og andre som er involvert i å lage konkurransegrunnlag for nybygg, og entreprenører og andre som er involvert i å besvare offentlige konkurranser om nybygg.

Påmelding til arrangementet, enten du ønsker å delta fysisk eller digitalt er [her](#).

Arrangementet finner sted på følgende adresse:

Møtearena: Næringslivets hus

Adresse: Middelthunsgate 27

Sted: 0368 Oslo

Dato: 4.mai 2026 kl 13.00 (arrangementet starter med lett servering fra kl. 12.30)

³ <https://www.anskaffelser.no/evalueringsmodeller#section-prissetting-av-kvalitet-4>

6.2. Program for dialogkonferansen

- 12.30 Lett beverting
- 13.00 Velkommen til dialogkonferanse, Lars Petter Bingh, Statsbygg
- 13.15 Hvor er vi mht klima og nybygg? Grønn byggallianse, Simen Wahlstrøm
- 13.30 Metoden slik den foreligger nå Magnus Sparrevik / Marit Bryhn, Forsvarsbygg
- 14.00 Forberedte høringsuttalelser
 - Skanska, Tuva Jakobsen Rønnes
 - Mellomstor entreprenør, tba
 - PDT Norge, tba
 - DiBK, tba
 - RIF, tba
- 14.30 Innspill fra salen
- 15.00 Klima som tildelingskriterium i Kriterieveiviseren, Thomas Storfjord, DFØ
- 15.15 Veien videre

6.3. Spørsmålene vi vil ha dialog om

Formålet med dialogen er å finne frem til en modell som forenkler prosessen for byggherrer og andre involverte som lager konkurransegrunnlag med klima som tildelingskriterium, og tilbydere som besvarer konkurranser med en tydelige klimaprofil. Det skal være forutsigbart og det skal tilrettelegge for en rettferdig konkurranse.

Vi har også et mål om at den endelige modellen får fortgang bruk av mer klimavennlige løsninger i nybygg. Her er noen av spørsmålene som er formidlet til de som er blitt bedt om å forberede innlegg og til dere som deltar fra salen eller digitalt:

- I hvilken grad vil ordningen slik den er skissert bidra til lavere klimafotavtrykk fra nybygg?
- Har dere innspill til hvordan modenhet i klimagassberegningene på tilbudstidspunktet kan beskrives, for å sikre sammenlignbarhet mellom tilbudene?
- Hva vil være tilstrekkelig dokumentasjon for oppdragsgivers verifikasjon av tilbudt klimagassbudsjett?
- Hvilken informasjon må oppdragsgivers gi i tilbudsfasen for at det skal kunne gis sammenlignbare tilbud?
- I hvilken grad er ordningen slik den er skissert gjennomførbar i praksis i et tilbud?
- Har dere andre innspill for å ivareta sammenlignbarhet mellom tilbud på tilbudstidspunktet?
- Hvordan vil modellen påvirke nasjonal eller lokal konkurranse om offentlig nybygg?
- Hva tenker dere om de forslåtte faser og bygningselementer i grunnleggende og videregående nivåer for klimakrav?
- Har du noen innspill til hvordan metodikken er tenkt presentert og praktisert i DFØ sin kriterieveiviser (se utkast over i dette dokumentet)
- Er dagens PDT (Product Data Template), EPD og andre ordninger godt nok for å dokumentere og konkurrere i klimabudsjettene?
- Hvordan bør dokumentasjonskravet utformes for å sikre at entreprenører kan tilby nye produkter i markedet?
- Annet?

6.4. Kontaktpersoner

Lars Petter Bingham
Avdelingsdirektør klima og miljø, Statsbygg
Avdeling for bærekraft og spesialfag
larspetter.bingham@statsbygg.no

Thomas Storfjord
Seniorrådgiver DFØ
Divisjon for offentlige anskaffelser
thomas.storfjord@dfo.no

Harald Aas
Innovasjonspådriver LUP
harald.aas@lup.no

STATSBYGG
ADRESSE Postboks 232, Sentrum, 0103 Oslo
BESØKSADRESSE Biskop Gunnerusgate 6, 0155 Oslo

TLF.
NETT statsbygg.no
E-POST
postmottak@statsbygg.no

SAKSNR: -
SAKSBEHANDLER: